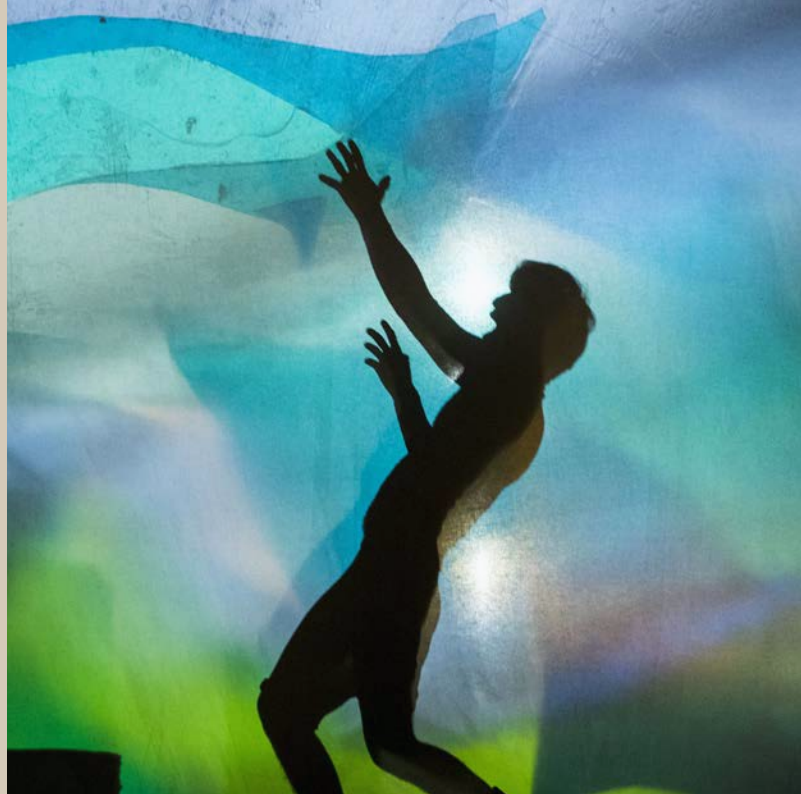

Stichting Ondersteuning
Mensen Zonder
Verblijfstitel Pauluskerk

Jaarverslag **OMZO**2018

**Stichting OMZO helpt mensen zonder verblijfspapieren:
zij hebben recht op een bejegening die wij zelf onder dergelijke
omstandigheden ook zouden willen ontvangen.**

Wat doen wij?

- ➔ Financiële ondersteuning voor levensonderhoud.
- ➔ Adviseren en ondersteunen bij juridische bijstand.
- ➔ Adviseren en bemiddelen omtrent terugkeer.
- ➔ Medische, tandheelkundige en mondhygiënistische zorg.
- ➔ Zorgen voor tijdelijk onderdak en tijdelijke huisvesting.
- ➔ Behartigen van belangen en beïnvloeden van lokale en landelijke politiek.
- ➔ Taallessen (Nederlands, Engels, Spaans), op verschillende niveaus.
- ➔ Zinnvolle dagbesteding en bouwen aan persoonlijke waardigheid.
- ➔ Bevorderen van onderling contact tussen vluchtelingen - en daarmee hun geestelijke gezondheid en de weerbaarheid en integratie in hun groep en in het land.

Vooraf

Er leven naar schatting ruim 100.000 mensen zonder verblijfspapieren in Nederland, vooral uit Afrika en Azië. In Rotterdam tussen de 10.000 en 15.000. De meesten van deze mensen overleven, in een rechteloze situatie, op eigen kracht in ons land. Een klein deel redt het niet zelf en klopt aan voor hulp: voor een bed, voor eten, medische zorg, voor financiële bijstand of voor juridische, spirituele of morele steun.

Stichting OMZO wil deze mensen bijstaan langs de weg van twee oude woorden uit de christelijke traditie: barmhartigheid én gerechtigheid. Dat wil zeggen: het lenigen van de nood van mensen in individuele gevallen én proberen structureel verandering brengen in hun situatie, zodat wordt voorkomen, dat zij in nood raken. Dat laatste is in de Nederlandse situatie maar al te hard nodig.

Stichting OMZO helpt met bijdragen in het levensonderhoud, tijdelijke huisvesting voor de meest kwetsbare mensen, bemiddeling naar juridische instanties en medische hulp. We organiseren activiteiten voor een zinvolle dagbesteding en helpen vluchtelingen-vrouwen en -kinderen weerbaarder te worden. We behartigen de belangen van deze groep vluchtelingen richting de lokale en landelijke overheid en vertellen hun verhalen aan de stad. Een menswaardig bestaan, óók voor deze mensen! Daar gaat het ons om.

Wie helpen wij?

- ➔ mensen voor wie een aanvraag voor een reguliere verblijfsvergunning in Nederland loopt. Zij verblijven rechtmatig en soms ook onrechtmatig in Nederland, maar zijn niet rechthebbend en leven dus vaak jarenlang zonder middelen van bestaan.
- ➔ mensen die zijn uitgeprocedeerd en Nederland moeten verlaten, maar langdurig niet kunnen terugkeren naar het land van herkomst. Dit zijn de zogenaamd 'technisch onuitzetbaren'.
- ➔ mensen die zijn uitgeprocedeerd en Nederland moeten verlaten, maar voor een periode niet kunnen terugkeren naar hun land van herkomst en tegelijk geen buitenschuldverklaring krijgen.
- ➔ een groeiende groep mensen met min of meer ernstige medische problemen, lichamelijk of geestelijk en dan vooral:
 - verslaafden, vaak ernstig ziek of met ernstige gebitsproblemen, zeker naarmate ze ouder worden.
 - de ouderen boven de 50 jaar, ook vaak en zeker met het klimmen der jaren ernstig ziek.
 - mensen met ernstige psychiatrische klachten, al of niet verslaafd.
- ➔ mensen die geen aanspraak kunnen maken op rechtmatig verblijf, maar kunnen worden bewogen tot vrijwillige terugkeer (waarna overdracht plaatsvindt aan IOM).
- ➔ mensen die een verblijfsstatus hebben gekregen in de overgangsfase naar rechtmatig verblijf (waarna wordt overgedragen aan gemeentelijke instanties en/of Vluchtelingenwerk).
- ➔ mensen zonder verblijfspapieren in 2018.

Vluchtelingen in Rotterdam en de rest van Nederland

(GEEN) LEVEN ALS ONGEDOCUMENTEERDE IN NEDERLAND

Er leven naar schatting ruim 100.000 mensen zonder verblijfspapieren in Nederland, vooral uit Afrika en Azië. In Rotterdam tussen de 10.000 en 15.000. De meesten van deze mensen overleven in Nederland. Zo'n 90% woont bij familie of vrienden en vindt 'werk' ergens aan de onderkant van arbeidsmarkt, vaak vuile en smerige arbeid. Velen bevinden zich in een zeer kwetsbare positie, die hen bovendien vatbaar maakt voor vormen van misbruik. Reden voor dit alles is, dat het deze mensen in Nederland verboden is te werken.

Het is deze mensen verboden zelf in hun levensonderhoud te voorzien en zo in ieder geval zelf verantwoordelijkheid te dragen voor hun bestaan. Daarmee zijn gebrek aan perspectief, hopeloosheid en sociaal isolement eigenlijk al op voorhand ingebouwd en met het Nederlandse beleid gegeven. Velen kiezen er toch voor in Nederland te blijven, ook onder de geschetste omstandigheden, omdat overleven onder deplorabele omstandigheden hier in hun afweging nog altijd beter is dan in de situatie in het land van herkomst. Ongeveer 10% van deze mensen valt zelfs uit dit onzekere en onstabiele bestaan, voor kortere of langere tijd, of komt op straat. Het is die groep, die hulp zoekt of terecht komt bij de Pauluskerk.

VREEMDELINGENBELEID IN 2018, VERRE VAN HUMAAN

Het landelijke asiel- en vreemdelingenbeleid is ook in 2018 ten principale niet verbeterd. Het bleef onverminderd hard en sluit systematisch een groep van mensen uit, zelfs van een minimum onder hun bestaan. Ooit was Nederland een lichtend voorbeeld op het gebied van de mensenrechten. Dit is niet meer zo. Sinds de invoering van de Koppelingswet (1998) en de Asiel- en Vreemdelingenwet (2000) kent Nederland voor deze mensen een systeem van burgerrechten, niet meer van mensenrechten.

Nederland heeft besloten deze mensen niet langer te zien als mensen, maar ook niet als burgers. En dus typeert vooral rechteloosheid hun situatie. Dat betreft hun positie in het algemeen: werken mag niet en dus is er geen mogelijkheid om zelf in je bestaan te voorzien. Tegelijk is er geen sprake van een algemene zorgplicht vanwege de samenleving. Bovendien voert de overheid een zeer willekeurig detentiebeleid met een strafrechtelijk regime (NB. Het niet hebben van een verblijfsvergunning is geen strafrechtelijk feit!) en een terugkeerbeleid, dat al jaren niet op orde is en ver onder de maat presteert.

Als gevolg daarvan worden met name de grote steden in Nederland nog altijd geconfronteerd met groepen mensen in een zeer kwetsbare situatie en zonder perspectief op verandering of beter. Dit leidt tot uitzichtloosheid, gevoelens van machteloosheid, afbreuk van waardigheid en aanzienlijke verslechtering van de toch al vaak wankelende gezondheid van deze mensen.

Veel mensen lijden, naast andere problemen met de gezondheid, aan PTSS en zijn dus ziek. Ook in 2018 waren daarvan bij de OMZO weer een aantal zeer

trieste voorbeelden. Dat alles trekt een zware wissel op de mensen zelf. Maar ook op de betrokken medewerkers van de OMZO, zowel bij het Maatschappelijk Werk als bij de Medische Dienst. Het Nederlandse vreemdelingenbeleid roept steeds meer vragen op naar menswaardigheid, effectiviteit en kosten. Niet alleen bij de OMZO en vergelijkbare hulporganisaties in Rotterdam, maar ook nationaal en internationaal.

BED-BAD-BROOD

Rotterdam kent al jaren een Bed-Bad-Brood-regeling. Onder meer het resultaat van de BBB-acties door de Pauluskerk in de jaren 2012/2013. Rode draad daarbij toen (en nu): het is voor niemand goed om noodgedwongen op straat te zijn. Kern van die regeling vormt het zogenaamde BRIO, het Breed Rotterdams Illegalen Overleg. In dat overleg, onder leiding van

de gemeente Rotterdam, zitten alle bij de mensen zonder verblijfspapieren betrokken partijen aan tafel, gemeente, rijk en lokale hulporganisaties. Samen en in vertrouwen overleggen zij hoe iemand het best daadwerkelijk kan worden geholpen.

Die opzet heeft een paar jaar redelijk tot goed gewerkt. Er kwam voor een aantal mensen duidelijkheid omtrent hun status. Sommigen van hen kregen verblijf in Nederland, anderen keerden terug naar het land van herkomst. Geleidelijk aan bleek toch, dat er in de situatie van nogal wat mensen weinig schot zat. Vooral de groep mensen, die hier al jarenlang is en eigenlijk geen kant op kan. Er komt geen verblijf, maar terugkeer is ook niet mogelijk. In 2018 was dat aanleiding om te komen tot een vernieuwde BBB-regeling.

Kern van de vernieuwde regeling is, dat het voor niemand goed is - ook niet voor de persoon in kwestie - als uitgeprocedeerde asielzoekers jarenlang in de schemerzone leven. Ieder mens heeft er recht op voluit te kunnen bouwen aan toekomst en perspectief. Met die kern is de OMZO het van harte eens. Het gaat er uiteindelijk om deze mensen te vertrouwen.

Niet hen op voorhand te wantrouwen. Uit wantrouwen kwam nog nooit iets goeds voort. Dat vormde voor de OMZO de basis om actief deel te nemen aan de ontwikkeling van een verbeterde regeling, samen met gemeente en een aantal andere hulporganisaties. De 'vernieuwde BBB-regeling' werd in maart 2019 uiteindelijk definitief.

De OMZO doet daaraan mee, maar is zeer kritisch. De regeling mag niet verworden tot een veredelde vertrekregeling. Uitgangspunt is en blijft voor de OMZO het belang van de mensen zonder verblijfspapieren zelf. Het gaat om het vinden van "duurzame oplossingen" voor de persoon in kwestie. Die moet in staat worden gesteld te bouwen aan perspectief en levens-toekomst, voor, tijdens en na een definitieve beslissing over verblijf of terugkeer. Zolang dat het geval is en blijft, zal OMZO de uitvoering van de regeling steunen. Daarbij waakt de OMZO er ook voor op welke manier dan ook 'uitvoerder' van overheidsbeleid te worden.

Bij zijn bezoek half januari 2018 aan de Pauluskerk bleek staatssecretaris Harbers open te staan voor 'an-

ders en beter' voor de mensen in kwestie. Hij was van harte bereid het lokale niveau (gemeenten en hulporganisaties) ruimte te bieden voor experiment en op zoek te gaan naar 'best practices'. Eind november 2018 bereikten Rijk en VNG een akkoord over een rijksregeling voor de inrichting van zogenaamde LVV's: Landelijke Vreemdelingen Voorzieningen.

Een LVV is een structuur waarbinnen op lokaal niveau vanuit lokale expertise en praktijk door de lokale overheid en de lokale hulporganisaties naar oplossingen wordt gezocht voor de meest kwetsbare groep onder de mensen zonder verblijfspapieren. Het gaat om oplossingen, die 'duurzaam' zijn en werkelijk uitzicht bieden op perspectief voor de betrokken personen. Perspectief betekent: weer een zelfstandig en waardig bestaan kunnen opbouwen, in Nederland of in het land van herkomst.

Vanaf begin 2019 komen er vijf LVV-pilots in het land, waarin ruimte wordt geboden en genomen voor experiment. Eén van de vijf pilots is Rotterdam. De in-

WERELDVLUCHTELINGENDAG: NAAR EEN HUMAAN EN RECHTVAARDIG VREEMDELINGENBELEID

Op Wereldvluchtelingendag, 20 juni 2018, lieten we van ons horen met een uitgebreid, theateraal programma op en rondom het Schouwburgplein, in samenwerking met Theater Rotterdam. Met muziek, een uitgebreide brunch, verschillende theatervoorstellingen, ook bij Rotterdammers thuis, en met een vurig betoog van migratiedeskundige Henk van Houtum voor een nieuw, menswaardig en rechtvaardig vreemdelingenbeleid: voorbij Fort Europa.

vulling van die pilot is de vernieuwde BBB-regeling. De OMZO heeft daarom besloten, ondanks alle gerechtvaardigde aarzeling, constructief aan de pilot in Rotterdam mee te werken.

Het vluchtelingenwerk

Het vluchtelingenwerk helpt mensen in nood, met juridische, praktische, financiële en morele steun. In 2018 kwamen er gemiddeld elke maand honderdvijfentwintig mensen. De overgrote meerderheid, bijna honderd mensen, bezochten ons regelmatig. 25 mensen volgden een langerlopend, formeel begeleidingstraject.

Mensen zonder geldige verblijfspapieren, die incidenteel om hulp vragen.

Een kleine groep mensen bezoekt ons incidenteel. Deze mensen verblijven bij vrienden of bekenden, hebben een manier gevonden om min of meer in hun onderhoud te voorzien en kunnen na onze hulp zelf verder weer verder. Ze bezoeken ons voor medische, of financiële steun of voor onderdak. Ze hebben kiespijn of een andere medische klacht en kunnen dan naar de straatarts.

Of ze komen voor een eenmalige bijdrage aan leges of reiskosten, bijvoorbeeld omdat ze naar de ambassade moeten, of een rechtbank. Vaak komen we aan dergelijke incidentele hulpvragen tegemoet, zodat procedures voortgang kunnen vinden, belangrijk voor de toekomst.

Als mensen komen voor onderdak kijken we eerst of ze daarvoor in aanmerking komen. Als ze niet uit de regio komen, verwijzen we mensen door naar een opvang in de regio waar ze wel vandaan komen. Als ze een aanvraag moeten doen voor verblijf, sturen we hen door naar een asielzoekerscentrum. We zoeken uit wat het beste past bij de persoon.

Mensen met wie een structureel contact is, maar zonder formeel begeleidingstraject.

Veel mensen verkeren in een voortdurende, vaak zeuwslopende onzekerheid. Zo goed en zo kwaad als het kan helpen we hen door de tijd heen dat hun procedure loopt. Zo'n procedure bestaat uit vier fasen: aanvraag (voor verblijf in Nederland), bezwaar, beroep en hoger beroep. Als ook de uitslag van de laatste fase negatief is, dan mag iemand niet meer in Nederland blijven.

Mensen komen regelmatig vragen of er al bericht is van de advocaat. We proberen samen te kijken hoe je met de onzekerheid kan omgaan. Vaak adviseren we mee te doen aan activiteiten in de Pauluskerk. Schilderen, muziek maken, werken in de fietsenwerkplaats, in het Kledinghuis, in de schoonmaak. Als mensen wat afleiding hebben, zijn ze vaak minder gefocust op de uitslag van de procedure. We zien hen dan vaak iets opknappen.

Mensen met een begeleidingstraject.

Sommige mensen hebben verschillende procedures doorlopen om een verblijfsvergunning te krijgen, maar zonder resultaat. Soms zijn er echt geen mogelijkheden meer voor een nieuwe procedure. Op termijn stoppen dan de opvang en financiële ondersteuning. Er resten dan twee mogelijkheden. Ofwel de bezoeker gaat terug naar het land van herkomst, ofwel hij kiest voor verblijf zonder legale papieren. In beide situaties gaan we een begeleidingstraject in. We gaan altijd uit van wat de bezoeker wil. Als de

bezoeker kiest voor een leven zonder papieren in Nederland gaan we kijken wat daar bij komt kijken en wat de nadelen zijn. Zelf zorgen voor onderdak en inkomsten, bij ziekte met moeite medische zorg krijgen, we proberen zover dat mogelijk is mensen voor te bereiden op een leven zonder verblijfsrecht in Nederland. Zij mogen altijd terug komen voor hulp. De deur van de Pauluskerk blijft altijd open en we houden contact.

Als bezoekers kiezen voor terugkeer gaan we tijdens het begeleidingstraject kijken wat daar voor nodig is. Soms moeten papieren worden geregeld, of is er een opleiding of training nodig. We kijken samen wat de mogelijkheden zijn. IOM (Internationale Organisatie

voor Migratie) wordt ook betrokken. Het IOM kan iets betekenen in de opleidingssfeer en een ticket en financiën regelen voor de eerste maanden in het land van herkomst. Zo hebben we een aantal mensen begeleid naar terugkeer. Vaak zien mensen er heel erg tegenop om terug te gaan, maar als ze eenmaal terug zijn zien ze het als een goede keuze en kunnen ze gaan bouwen aan hun toekomst.

In 2018 is begonnen met een nieuwe werkwijze en methode voor het vluchtelingenwerk: deelname aan de activiteiten krijgen in 2019 structureel een plaats in de begeleidingsplannen.

DUBBELEXPOSITIE EN ARTIST TALK

Regelmatig zijn er Artist Talks in de Pauluskerk: bijeenkomsten waarin een kunstenaar vertelt over zijn werk, maar ook over wat kunst kan betekenen als je leeft in moeilijke omstandigheden.

In november was er een Artist Talk naar aanleiding van een dubbelexpositie van kunstenaars Jeroen Graus en Ainine. Ainine leef al jaren zonder geldige papieren in Nederland en maakt zijn hyperrealistische portretten van dieren met een BIC balpen, het enige instrument dat hij had in zijn jeugd vol armoede. Met honderden fijne lijntjes wekt hij zijn dieren tot leven. Een talent bij je dragen zoals Ainine dat doet, is van grote steun in de omstandigheden waarin hij zich staande houdt: een leven zonder vaste verblijfsplaats en zonder toekomstperspectief.

” Interview Joseph Fornah (1966), maakt gebruik van de bed-bed-en-broodregeling

„Ik kom uit een christelijke familie, in Sierra Leone. Mijn vrouw Beatrice groeide op bij een tante die christen is. Familie van haar moeder behoorden tot de ”Bondo”, een geheime gemeenschap, en wilden dat mijn vrouw het ritueel van de vrouwenbesnijdenis zou ondergaan. Als christenen waren we daar tegen.

Op de dag van de begrafenis van haar vader, werd mijn vrouw, die zwanger was van ons vierde kind, gedwongen om mee te gaan naar een plek van de Bondogemeenschap. Ik probeerde haar daar weg te krijgen, maar dat lukte niet. Na een gevecht ben ik gevlucht. Ik was mijn leven niet meer zeker in Sierra Leone.

In december 2007 vroeg ik in Nederland asiel aan. Ik heb in allerlei asielzoekerscentra gewoond. In 2012 werd ik zonder verblijfsvergunning op straat gezet. Toen kwam ik na een lange omweg in de Pauluskerk terecht. Ik slaap nu in een kamer met een Afghaan.

Af en toe bel ik mijn moeder in Sierra Leone. Mijn vrouw is sinds 2016 met onze drie kinderen in Guinee, maar heeft daar ook problemen. Ons jongste kind, Christiana, werd geboren nadat ik was gevlucht. Haar heb ik nooit gezien. Onze oudste dochter, Juliana, overleed in 2016 aan hoge koorts.

Inmiddels ben ik twaalf jaar in Nederland. Het Vluchtelingenwerk van de Pauluskerk helpt me, onder meer met mijn huidige aanvraag. Sinds kort heb ik een Verklaring Omtrent Gedrag, het eerste officiële document van de Nederlandse regering dat ik heb mogen ontvangen. Daar kan ik de humor wel van inzien. Ik ben er blij mee.

Als een agent op straat mij aanspreekt laat ik de verklaring zien. Kijk: al twaalf jaar wacht ik, in asielzoekerscentra, in Ter Apel, op straat, ooit jarenlang in iemand z'n kelder en dan nu in de Pauluskerk. Nog nooit de wet overtreden, nog nooit voor problemen gezorgd.

Op deze wereld zijn er duizenden mensen die lijden. Iedereen heeft zijn eigen verhaal. Je moet je verhaal dragen. Gedraag je goed. Ben open en vriendelijk. Pas je aan, aan de plek waar je bent, de mensen. Aanvaard je situatie. Het is niet makkelijk. Je moet sterk zijn.

”

Ondersteuning van gezinnen.

Ook in 2018 klopten gezinnen bij ons aan. Zes gezinnen en dertien alleenstaande moeders met een of meerdere kinderen vroegen onze hulp. We verleenden onderdak aan één gezin en aan twee alleenstaande moeders met kinderen. Eén alleenstaande moeder vertrok naar elders en één moeder verbleef heel 2018 in een pand van de OMZO. De overige gezinnen en moeders met kinderen hadden opvang bij vrienden, bekenden of familie of kregen elders opvang.

Hulp bij aanvraag verruimde kinderpardon

Voor alle gezinnen en moeders met kinderen deden we een aanvraag met beroep op het verruimde Kinderpardon. Drie gezinnen hebben een positieve beslissing gekregen. De andere gezinnen wachten in angstige spanning af. Op de aanvraag van de alleenstaande moeders met kinderen is nog niet besloten. Het is een zeer spannende tijd voor deze mensen.

Financiële ondersteuning en uitjes

Alle gezinnen en alleenstaande moeders met kinderen hebben we in 2018 financieel ondersteund. Dit doen we omdat zij geen mogelijkheden hebben om inkomsten te genereren. De moeders moeten voor de kinderen zorgen en de vaders hebben vaak psychische klachten. Steun van de OMZO is dan meer dan welkom.

Zes keer per jaar, tijdens de schoolvakanties, maken we een uitstapje. Dat varieert van de dierentuin tot een pretpark. De moeders zijn even uit de sleur en ontmoeten anderen. Ook voor de kinderen is het be-

ACTIVITEITEN VOOR VLUCHTELINGEN

Mensen zonder geldige papieren konden in 2018 in de Pauluskerk meedoen aan verschillende activiteiten, waaronder taallessen Nederlands voor beginners en gevorderden, Engels en Duits, lessen percussie en gitaar, en allerlei creatieve activiteiten, zoals activiteiten in het Open Atelier en het naaiatelier. Ook konden zij meewerken in de fietsenwerkplaats en de Lunchroom.

Over de activiteiten in de Pauluskerk is meer te lezen in het jaarverslag (2018) van stichting Diaconaal Centrum Pauluskerk, ook te vinden op onze website.

langrijk: zij kunnen op school vertellen waar ze zijn geweest. De uitjes zijn altijd een groot succes.

Huisvesting in noodsituaties

Elk mens heeft recht op een dak boven het hoofd. Wie op straat is, is aan het overleven en houdt geen energie en aandacht over voor andere dingen. Laat staan voor denken en doen aan toekomst en perspectief. Het recht op huisvesting is een sociaal recht, ook volgens de Nederlandse grondwet. Een recht dat lang niet altijd effectief wordt gemaakt. De gemeente Rotterdam houdt al jaren vol bij monde van de burgemeester, dat in Rotterdam 'niemand op straat hoeft te slapen'. De OMZO is uiteraard blij met een dergelijke inzet. Maar zou tegelijk graag zien, dat die inzet in de praktijk ook steeds wordt waargemaakt.

Omdat de praktijk anders is, neemt de OMZO die overheidstaak voor haar rekening in een aantal noodsituaties. Onder protest. Wie bij de Pauluskerk aanklopt en geen dak boven het hoofd heeft, kan geen nul op het rekest krijgen. En dus zorgen we in voorkomende gevallen voor noodopvang of tijdelijke huisvesting.

De noodopvang betrof in 2018 enkele tientallen mensen. Voor hen zorgde de OMZO voor een dak boven het hoofd, kort. Vervolgens bemiddelden de medewerkers van het Vluchtelingensprekuur richting een meer definitieve oplossing, via de gemeente of anderszins.

In de tijdelijke huisvesting van de OMZO verbleven in 2018 tussen de 40 en 60 mensen. Al deze mensen krijgen de begeleiding (maatschappelijk en juridisch) door de medewerkers van het Vluchtelingensprek-

uur en ontvangen ook een bijdrage in hun levensonderhoud. Voor een goede gang van zaken in de panden waar deze mensen gehuisvest zijn, dragen een aantal vrijwillige huismeesters deskundig en met liefde zorg.

De OMZO/Pauluskerk verzorgde in 2018 ongeveer een kwart van de in totaal 110 BBB-opvangplaatsen in Rotterdam. De begeleiding van deze mensen (maatschappelijk en juridisch) vindt plaats door de medewerkers van het Vluchtelingensprek uur. Medische begeleiding door de Medische Dienst van de OMZO. Het toezicht tijdens de nacht wordt verzorgd door medewerkers van de NAS, met wie de OMZO/Pauluskerk al jaren samenwerkt.

Verbetering hulpverlening Vluchtelingensprek uur

De ontwikkelingen rond nieuwe BBB-regeling en LVV-pilots waren mee aanleiding voor het bestuur en medewerkers van OMZO het afgelopen jaar kritisch te kijken naar de kwaliteit en de effectiviteit van de maatschappelijke en juridische hulpverlening door de OMZO. Na een aantal werkbezoeken aan hulporganisaties in het land, kwam het tot een advies voor een andere werkwijze en methode binnen de hulpverlening en de gesprekken. Veel meer gericht op maatwerk en op het samen met de betrokken persoon gericht en systematisch werken aan toekomst en perspectief. Nieuwe tijden en omstandigheden vragen duidelijk om een andere en verbeterde aanpak. In november 2018 besloot het bestuur het verander- en verbeteringstraject in gang te zetten en daarvoor in 2018 en 2019 de benodigde financiële middelen ter beschikking te stellen.

Medische zorg

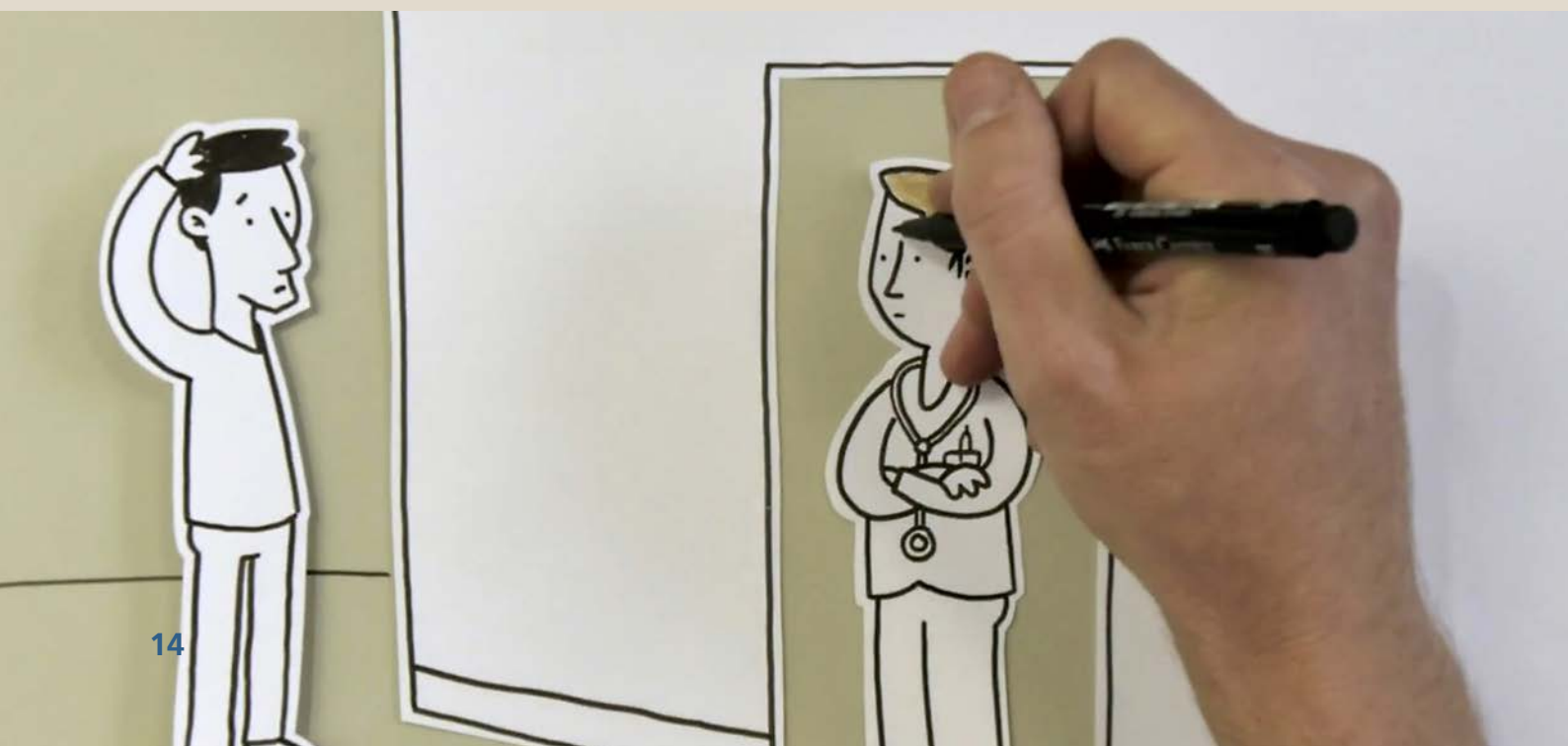
De medische dienst hielp mensen zonder geldige papieren in 2018 aan medische zorg. Zij hebben vaak dezelfde klachten als mensen die naar een 'gewone' huisarts gaan. Ze wachten meestal wel langer voordat zij aankloppen voor hulp, waardoor de klachten zwaarder zijn. Veel mensen kampen met depressie en met klachten die worden veroorzaakt door psychische druk.

De medische dienst bestond in 2018 uit: de straatdokter, doktersassistente, tandarts, mondhygiëniste en verpleegkundige. De artsen verwezen door naar: fysiotherapeut, ziekenhuizen in de regio en maatschappelijke en psychologische hulpverlening.

De medische dienst werkte in 2018 intensief samen met partners in de zorg, zoals ziekenhuizen, met name het Erasmus Medisch Centrum, het huisartsenlaboratorium Star, de apotheek Benu Wester, het Vangnet en Advies team van de GGD en GGZ-instellingen.

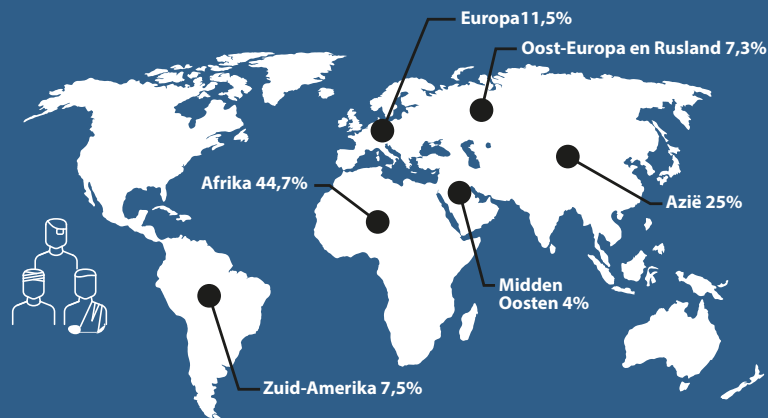
INTERNATIONAAL STRAATDOKTERSCONGRES

Veel aandacht was er daarnaast voor het straatdokerswerk: in 2018 streken straatdokers uit heel de wereld neer in de Pauluskerk, tijdens het Internationale Straatdokerscongres. Zij wisselden kennis en ervaring uit met de straatdokerspraktijk: de goede samenwerking tussen partijen in Rotterdam strekt wereldwijd tot voorbeeld.

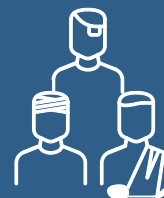

Feiten & cijfers

HERKOMST PATIËNTEN

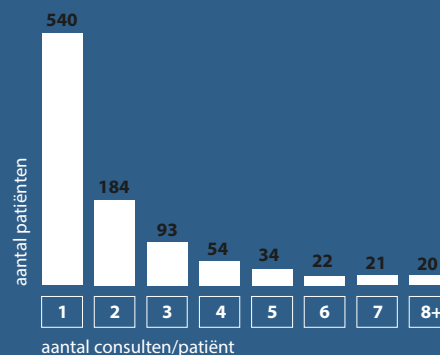
PATIËNTEN/CONSULTEN

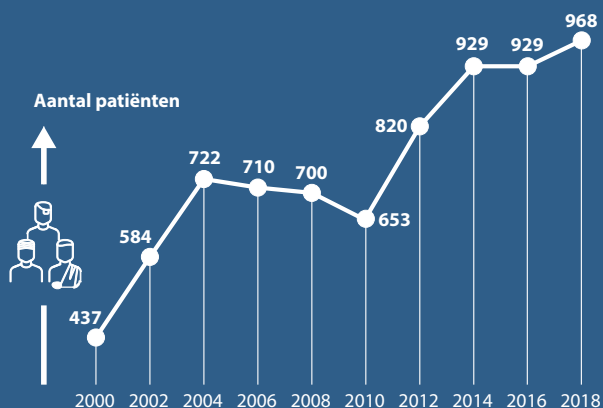
Aantal patiënten
2018: 968

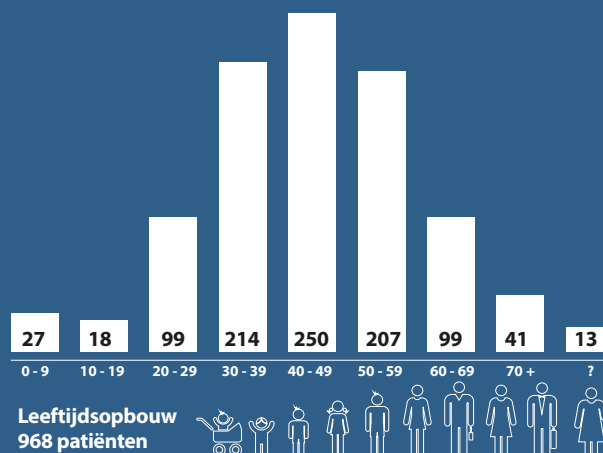
Aantal consulten
2018: 2103

ONTWIKKELING AANTAL PATIËNTEN

LEEFTIJDOPBOUW PATIËNTEN

Interview Nour Eddine, schilder en acteur in het Theater Atelier

”

Ik ben graag creatief bezig, dat geeft me energie. Ik ben vaak op zoek naar hoe ik dingen mooier kan maken. Op dit moment beschilder ik plantenpotten. Ik koop ze voor een euro in de stad en met een verfspuit bewerk ik ze, net zo lang tot er iets moois ontstaat.

In de Pauluskerk kom ik vaak om te schilderen. Daar ben ik mee opgegroeid. Mijn broer schilderde vroeger, in Marokko. Hij was heel gesloten, maar uitte zich via kunst. Ik had veel bewondering voor hem en vond het prachtig wat hij maakte. Maar we spraken er niet over, we zijn alletwee nogal gesloten.

Een paar jaar geleden is mijn broer overleden. Toen ben ik zelf gaan schilderen. De pijn van anderen kan me erg raken. Die pijn verwerk ik in mijn schilderijen. Ook de verhalen van mensen in de Pauluskerk zijn voor mij een bron van inspiratie. Als we samen aan het werk zijn in het Open Atelier is er saamhorigheid. Het voelt als familie.

Ik doe ook mee in het Theater Atelier van de Pauluskerk. Daar vertellen we elkaar onze verhalen en we luisteren naar de verhalen van anderen. Daarna beelden we die verhalen uit en maken we er scènes van. Het is fijn om op die manier iets te kunnen doen. Ik hoop dat we mensen hiermee kunnen raken in hun hart. Dat er iets verandert in de stad, op het gebied van armoede, racisme, of de manier waarop we omgaan met mensen zonder geldige papieren.”

”

Belangenbehartiging en Samenwerking

Voor de OMZO gaat het maar om één ding: het heil en het belang van de mensen zonder verblijfspapieren. De OMZO is geen vriend van de overheid en zeker niet van het vreemdelingenbeleid. De OMZO werkt daarom in vrijheid - en dus als vrije partner en niet als uitvoerder - met de overheid samen. En dan in die gevallen, waarin die samenwerking in het belang is of kan zijn van de mensen in kwestie.

In 2018 betrof die samenwerking vooral bijdragen aan de ontwikkeling van de vernieuwde BBB-regeling in Rotterdam, de ontwikkeling van de LVV-structuur op landelijk niveau en de pilot 'Het perspectief centraal. Pauluskerk proeflokaal'. Daarin werkte de OMZO/Pauluskerk op een succesvolle manier samen

met de Dienst DT&V. Centraal daarin stonden het zoeken naar en experimenteren met effectievere vormen van de uitvoering van het vreemdelingenbeleid. Het Instituut voor Publiek Waarden heeft het onderzoek rond deze pilot begeleid.

Waar nodig en mogelijk heeft de OMZO/Pauluskerk als altijd ook de publiciteit gezocht om de zaak van de mensen zonder verblijfspapieren te verwoorden en te bepleiten. Begin 2018 bracht de Pauluskerk voorts de gedichtenbundel 'Ieder mens is weer de eerste mens' uit. Een bundel met gedichten en schilderijen en tekeningen door de bezoekers van de Pauluskerk. Daarmee geven we hen een stem en een

THEATERATELIER PAULUSKERK SPEELT SCHADUWEN VAN DE STAD

In december speelden de spelers van Theateratelier Pauluskerk de voorstelling: Schaduwen van de stad, in een regie van Luc Opdebeeck (Theater Formaat), met live muziek van de mensen van de percussiegroep van de Pauluskerk.

Het blijft een bijzondere ervaring om te zien hoe schaduwtheater inzichtelijk maakt hoe waardigheid wordt ontnomen aan mensen zonder geldige papieren. Na de voorstelling ging de zaal in gesprek over onze morele verplichting als stad en als bewoners. Voorstellen tot stedelijke beleidsverandering werden verzameld. Deze groep mensen is niet crimineel en heeft niets strafbaar gedaan.

Aan het Theateratelier deden in 2018 vierentwintig vluchtelingen mee. Zij speelden dat jaar drie keer een voorstelling in de stad.

gezicht. Op Wereldvluchtelingendag, 20 juni, organiseerden we een uitgebreid programma in de stad op en rond het Schouwburgplein over de thematiek van vluchtelingen en ongedocumenteerden, in samenwerking met de Rotterdamse Schouwburg, met verschillende theatervoorstellingen en een voorstelling van Theateratelier Pauluskerk, waarin mensen zonder geldige papieren met schaduwtheater hun verhaal vertellen. In het najaar presenteerden zij 'Schaduwen van de stad': een prachtig vormgegeven voorstelling, resultaat van de samenwerking tussen theatergroep Formaat en OMZO/Pauluskerk.

SAMENWERKING

Samenwerking is een belangrijk onderdeel van het beleid van de OMZO. Het 'monster' van het Nederlandse vreemdelingenbeleid is te veelkoppig om in je eentje te bestrijden.

De samenwerking betrof in 2018 hulporganisaties als het ROS en de NAS. Met het ROS werd samengewerkt in de politieke en bestuurlijke lobby voor een ander

vreemdelingenbeleid, lokaal en landelijk. Daarnaast in de uitvoering van de taken van beider Vluchtelingensprekuren, juridische check en begeleiding bij studie en opleiding. Met de NAS betrof de samenwerking met name de uitvoering van de BBB-regeling in Rotterdam en de Medische Dienst.

Intensief is ook samengewerkt met IOM. De regionale afdeling van IOM is gehuisvest in de Pauluskerk. Samen met IOM bevordert de OMZO, waar dat niet anders kan en veilig en gezond is, terugkeer naar het land van herkomst op vrijwillige basis en met opgeheven hoofd.

De OMZO maakte in 2018 deel uit van een groep van vier hulporganisaties (ROS, NAS, LdH en Pauluskerk/OMZO), die betrokken waren bij de ontwikkeling en uitvoering van de vernieuwde BBB-regeling en LVV-pilot in Rotterdam. De samenwerking betrof vooral

het bereiken van gezamenlijke inzichten en standpunten in het bestuurlijke overleg met de gemeente Rotterdam.

De OMZO maakte in 2018 ook deel uit van het landelijk overleg van hulporganisaties rond de ontwikkeling van de LVV's. Samen optrekken op landelijk niveau richting de rijksoverheid om het belang van de mensen in kwestie te verwoorden en te dienen beschouwt de OMZO als een essentieel deel van haar taak.

De OMZO maakte in 2018 ook deel van het HOOR (Het Ongedocumenteerden Overleg Rotterdam), waarin alle bij ongedocumenteerden betrokken Rotterdamse (hulp)organisaties overleggen en afstemmen.

Project Georgië

In de jaren 1992 - 1993 woedden er bloedige burgeroorlogen in Georgië. Vele etnische Georgiërs werden verjaagd van hun huis en haard in de deelrepublieken Abchazië en Zuid-Ossetië. Na hun vlucht streken zij neer elders in Georgië. Het land kent nog altijd zo'n 200.000 - 300.000 IDP's (internally displaced persons), vluchtelingen dus in eigen land. Zij worden veelal gezien als 2e-rangs burgers en leven onder miserabele omstandigheden. De meesten van hen hebben geen werk en daarmee ook geen inkomen of bijvoorbeeld een ziektekostenverzekering. Vooral de ouderen zijn arm en er slecht aan toe.

Het Georgië-project van de OMZO trekt zich al bijna 20 jaar het lot van een aantal van deze vluchtelingen in eigen land. Een aantal mensen in en rond Tbilisi ontving jaren medische hulp en hulp bij levensonderhoud. Vanaf eind 2012 geven we vooral steun in de vorm van

microkrediet, kleine leningen voor projecten, onder meer het succesvolle fietsenproject dat in 2014 werd beëindigd. Doel van het micro-krediet is voor de OMZO vooral het bieden van zinvol werk en een inkomen. Sinds 2015 bestaat het koeienproject als basis voor de opzet van een levensvatbaar boerenbedrijf in de nabije omgeving van het meer van Tbilisi. Ook hier gaat het vooral om betaalde arbeid voor een aantal vluchtelingen. Het project kwam aanvankelijk goed van de grond en was succesvol tot de boerderij werd beroofd. Na enkele moeizame jaren gaat het nu gelukkig weer beter. Wij hebben al die tijd onze steun voortgezet. In april/mei 2019 zal een kleine delegatie vanuit de OMZO het project bezoeken, de nog altijd bestaande vriendschapsbanden aanhalen en samen onderzoeken of en hoe we ook voor de toekomst het best van betekenis kunnen zijn voor deze mensen.

Dankwoord en slot

“Wir schaffen das”. Ik moet de laatste tijd, om allerlei redenen, veel denken aan die uitspraak van de Duitse bondskanselier, Angela Merkel. Zij deed die uitspraak weloverwogen. Tijdens een persconferentie na een bezoek aan een van de vluchtelingencentra in Duitsland in augustus 2015. Uitgerend op het moment dat het aantal vluchtelingen naar Europa op zijn hoogst was, vooral als gevolg van dat afschuwelijke conflict in Syrië. Letterlijk zei Merkel toen: “Duitsland is een sterk land. De houding waarmee we deze problemen aanpakken – ik heb dat eerder een nationale opdracht genoemd –, zou moeten zijn: wij hebben al zoveel voor elkaar gekregen, dit lukt ons ook”. Met haar uitspraak oogstte ze veel waardering. Ook kritiek. Zeer veel. In eigen land en daarbuiten. Koren op de molen van allen die belang denken te hebben bij het opstuwen van gevoelens van angst en onzekerheid onder de mensen. Bij mij is die uitspraak altijd blijven hangen. Omdat Merkel daar, volgens mij, iets raakt wat van wezenlijk belang is voor de toekomst van de Europese landen en dus ook voor hun verantwoordelijkheid. Niet om Europa af te sluiten. Maar om serieus bij te dragen aan de oplossing van een van de grootste vraagstukken van onze tijd, dat van vluchten en migratie. En daarmee ook van onze eigen problemen. De Pauluskerk is niet de hemel op aarde. Er gebeurt zo’n beetje alles wat God verboden heeft. En dat is niet altijd leuk. Maar er gebeurt ook meer. Op de een of manier lukt het daar vaak om mensen, die zijn uitgesloten en er in de ogen van de meeste anderen niet toe doen, die zogenaamd loser zijn of onrendabel, om die mensen weer iets terug te geven van hun oorspronkelijke menselijkheid en waardigheid. Al die momenten waarop er in eerst doffe, totaal uitgebluste ogen weer iets van licht begint te schijnen, dat zijn de mooiste momenten die er zijn. Dat zijn de momenten waarop je voelt en denkt, hier gaat het om. Daar leven wij mensen van. Volgens de OMZO gaat het er bij de bouw van een nieuw, warm Ne-

derland om, dat we dat laten gebeuren bij zoveel mogelijk mensen in de stad, die nu daarvan zijn uitgesloten, juist ook bij de mensen zonder verblijfspapieren.

Het werk van de OMZO was in 2018 niet mogelijk zonder de morele, spirituele en financiële steun van mensen die op de een of andere manier net als wij zicht willen houden op dat andere, zachte Nederland: onze donateurs en sympathisanten, stichtingen en fondsen, kerken en diaconieën. Dank voor uw gulle giften en trouwe inzet, ook dit jaar weer!

Een woord van dank tot slot is meer dan op zijn plaats aan al die harde en gemotiveerde werkers die het werk van de OMZO ook in 2018 mogelijk hebben gemaakt: Sjany Middelkoop en Ingemarij Sjoer, de medewerkers van het vluchtelingen-spreekuur. In de loop van 2018 beëindigde Huub de Weerd zijn reguliere spreekuur als straatarts. Hij werd daarin voor een deel opgevolgd door Michelle van Tongerloo. Huub heeft de afgelopen jaren enorm bijgedragen aan de op- en uitbouw van de Medische Dienst van de Pauluskerk. Daarvoor zijn wij hem buitengewoon dankbaar! Als straatdokter in algemene zin blijft Huub overigens werkzaam en aanspreekbaar in de Pauluskerk. Dank is zeker ook op zijn plaats aan Marie Kok, Thea Noga, Lina Bezhanova, Bea Kruse, Ton Molenaar en Marleen de Puijdt, de andere medewerkers van de Medische Dienst. Kees Knol en Henk Wuister, waren onze trouwe huismeesters in 2018. Dank ook aan Ineke Palm, Elisabeth de Jong, Hanny de Kruijf, Hilde van Asperen en Jacques Willemse, de leden van ons bestuur en aan alle betrokken medewerkers van Samen 010. Zonder jullie aller grote inzet voor de zaak van de mensen zonder verblijfspapieren was het werk van de OMZO niet mogelijk !

*Namens de Stichting OMZO,
ds. Dick Couvée, predikant/directeur*

Financiële cijfers 2018

		Realisatie 2018		Begroting 2018		Realisatie 2017
BATEN						
Kerk in Actie	€	2.500,00	€	5.000,00	€	2.500,00
Bijdrage kerken	€	19.019,00	€	27.000,00	€	19.041,00
BBB bijdrage	€	67.735,00	€	75.000,00	€	73.120,00
Particuliere donateurs	€	42.672,00	€	50.000,00	€	44.387,00
Fondsen	€	193.050,00	€	189.950,00	€	161.601,00
Giften overige	€	15.145,00	€	1.500,00	€	16.437,00
Overige baten	€		€	250,00	€	82,00
Totaal	€	340.121,00	€	348.700,00	€	317.168,00
LASTEN						
Levensonderhoud	€	94.891,00	€	80.000,00	€	72.111,00
Huisvesting vluchtelingen	€	29.265,00	€	30.000,00	€	26.078,00
Juridische ondersteuning	€	2.379,00	€	2.500,00	€	4.650,00
Medische hulp	€	20.586,00	€	33.000,00	€	20.890,00
Tandheelkundige hulp	€	25.489,00	€	18.000,00	€	13.765,00
Kosten vrijwilligers	€		€	3.000,00	€	
Activiteiten voor vluchtelingen	€	219,00	€	5.500,00	€	8.691,00
Zinnvolle dagbesteding	€		€	10.000,00	€	
Onvoorwaardelijke zorgplicht	€	20.000,00	€		€	
Salariskosten	€	44.460,00	€	53.500,00	€	40.178,00
Organisatiekosten	€	11.542,00	€	15.500,00	€	9.463,00
Publiciteit	€	428,00	€	2.500,00	€	1.444,00
Overige kosten	€	240,00	€	200,00	€	
BBB leefgeld	€	67.735,00	€	75.000,00	€	74.120,00
Totaal	€	297.234,00	€	348.700,00	€	271.390,00
Resultaat	€	42.887,00	€		€	45.778,00

Samenstelling Bestuur OMZO 2018

Het bestuur was in 2018 als volgt samengesteld:

Hilde van Asperen
Dick Couvée (directeur/adviseur)
Elisabeth de Jong (secretaris)
Hanny de Kruijf (penningmeester)
Ineke Palm (voorzitter)
Jacques Willemse

Aantallen in 2018

- Gemiddeld 125 mensen per maand bezochten het vluchtelingenspreekuur.
- De Medische Dienst hielp 968 mensen.
- Er waren 2103 consulten.
- In het kader van de BBB-regeling huisvestte OMZO tussen de 40 en 60 mensen tijdelijk.
- In het kader van de lokale BBB-regeling huisvestte de Pauluskerk 24 mensen.
- Aan de sociaal-culturele activiteiten namen 60 tot 75 bezoekers per week deel: in het Open Atelier, het Schrijverscafé, muzieklessen, film- en muziekavonden, de theaterworkshops en Open Podium.
- Aan de meer praktische activiteiten, zoals de fietsenwerkplaats, het kledingatelier, de lunchroom en andere activiteiten namen wekelijks 25 tot 30 mensen deel.

COLOFON

OMZO

Stichting Ondersteuning Mensen

Zonder Verblijfstitel Pauluskerk

KvK: 804362580

Bezoekadres:

Pauluskerk Rotterdam

Mauritsweg 20

3012 JR Rotterdam

Telefoon: 010 – 411 81 32

E: info@pauluskerkrotterdam.nl

www.pauluskerkrotterdam.nl

Lay-out:

Joost Radstake

Fotografie:

Ton Sonneveld, Roelof Rump t
en anderen.

In memoriam. Met veel dank hebben wij voor dit jaarverslag gebruik gemaakt van de foto's van Roelof Rump, een bijzonder mens, betrokken fotograaf en een zeer gewaardeerd vrijwilliger voor de Pauluskerk. Roelof overleed kort voor het uitkomen van dit verslag.

Algemeen Nut
Beogende Instelling
ANBI

ONDERSTEUNENDE FONDSSEN

Sint Laurensfonds

Stichting Pieter-Arie van der Kooijfonds

Stichting Physico

Stichting Bevordering van Volkskracht

Stichting Rotterdam

Particuliere giften

Sint Laurensfonds

Stichting Bevordering van Volkskracht [Ⓥ]

**Vraag: een gift
ter ondersteuning
van het werk van
stichting OMZO**

REKENINGNUMMER: NL59 TRIO 0391 2279 12

T.N.V. Stichting OMZO